

พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองของรัฐบาล

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรุงปี และนายกเทศมนตรีเมืองกรุงปี สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๑.๔/ว ๘๗๖ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๔

ด้วยจังหวัดกรุงปีได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบดำเนินงานเพื่อสนับสนุนนโยบายการเมืองภาคพลเมืองของรัฐบาล ตามแนวทางของประชาธิปไตยชุมชนจากข้อเสนอแนะนโยบายของสมัชชาประชาธิปไตยชุมชน ของสภาพัฒนาการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับภาคการเมือง องค์กรภาครัฐ และส่วนราชการ กำหนดนโยบาย การวางแผน และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ดำเนินการโดยชุมชน ยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง อันจะนำไปสู่กระบวนการชุมชนที่ได้เรียนรู้ปัญหา และความต้องการของชุมชน กำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นร่วมกันให้มีความเข้มแข็งในการจัดการตนเอง และกำหนดวัดความสำเร็จในการดำเนินงาน จากจำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการจัดทำแผนชุมชนเสนอต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและนำสู่การปฏิบัติโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และชุมชนดำเนินการด้วยตนเอง นำไปสู่ตำบลที่มีการจัดการตนเอง โดยมีข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้

๑. การจัดงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสนับสนุนให้สภาพัฒนาการเมืองและสภาพองค์กรชุมชนดำเนินการให้ชุมชนระดับตำบลมีส่วนร่วมตามแนวทาง “ประชาธิปไตยชุมชน”
๒. การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ตามแนวทาง “ประชาธิปไตยชุมชน” ของสภาพัฒนาการเมือง

๓. การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน นโยบายส่งเสริม กระบวนการแผนชุมชนตั้งแต่ในระดับตำบล โดยสภาพัฒนาการเมืองเป็นกลไกประสาน และสนับสนุนตามแผนพัฒนาประชาธิปไตยของชุมชน

ในการนี้ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางประชาธิปไตยชุมชนตามวัตถุประสงค์และข้อชี้วัดความสำเร็จดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางเดียวกับกระบวนการแผนชุมชน ที่กระทรวงมหาดไทย ส่งเสริม สนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน และท้องถิ่น และเชื่อมโยงสู่การพัฒนาจังหวัด ที่ได้กำหนดเป็นนโยบายในการปฏิบัติราชการของกระทรวงมหาดไทย ใน การส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชนตามคำรับรองการปฏิบัติราชการไว้แล้ว และเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน

/-การเมือง...

การเมืองภาคพื้นเมือง ตามแนวทางประชาธิปไตยชุมชน ที่สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกันกับกระบวนการ
แผนชุมชน และให้จังหวัดพิจารณาสนับสนุนดำเนินการ ดังนี้

๑. สนับสนุนการดำเนินงานสภาพัฒนาการเมือง และสภาพองค์กรชุมชนในระดับพื้นที่
โดยใช้กระบวนการแผนชุมชนขับเคลื่อนประชาธิปไตยชุมชน และบูรณาการทำงานร่วมกันในระดับจังหวัด/
อำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักอำนวยการกระบวนการแผนชุมชน
โดยพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ จัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการจัดทำ หนบทวน ปรับปรุง
พัฒนาคุณภาพแผนชุมชน และนำปัญหาความต้องการจากแผนชุมชนสู่การวางแผนและจัดทำงบประมาณ
พัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๒ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาความรู้ ทักษะ ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน และองค์กรชุมชน
ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาเครือข่ายประชาชน และองค์กรชุมชน

๒.๓ นำปัญหา ความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชนที่เกินศักยภาพหรือไม่อยู่ในอำนาจ
หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าสู่กระบวนการวางแผนพัฒนาและการจัดทำงบประมาณ ของ
หน่วยงาน ราชการอื่น

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงสภาพัฒนาการเมือง เพื่อทราบแนวทางการสนับสนุน
ของกระทรวงมหาดไทย และให้พิจารณาบูรณาการการทำงานร่วมกันในระดับพื้นที่แล้ว รายละเอียดปรากฏ
ตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดกระบี่ www.krabilocal.go.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป ส่าหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบและพิจารณาดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมาน ~~วงศ์สถาพร~~)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร/โทรสาร ๐-๗๕๕๑-๗๘๘๙, ๐-๗๕๖๒-๒๔๓๗

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกระษี
จังหวัด ๒๘๗๙
วันที่ ๒๕ ๘.๙.๔๔
เลขที่ ๑๘๐๘.๔/๑๙๖

แบบฟอร์มที่๑๗
0.๐๙๕.๑.๗
วันที่ ๒๕ ๘.๙.๔๔
กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎาก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๔๔

เรื่อง การสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการเมืองภาคพื้นเมืองของรัฐบาล
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขานุการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๘๐๔/๑๓๔๗

ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๓

๒. แนวทาง "ประชาธิปไตยชุมชน"

ด้วยรัฐบาลอนุญาตให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบดำเนินงานเพื่อสนับสนุนนโยบาย
การเมืองภาคพื้นเมืองของรัฐบาล ตามแนวทางของประชาธิปไตยชุมชนจากข้อเสนอแนะนโยบายของสมาชิก
ประชาธิปไตยชุมชน ของสภาพัฒนาการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน
มีส่วนร่วมกับภาคการเมือง องค์กรภาครัฐ และส่วนราชการ กำหนดนโยบาย การวางแผน และการตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐ ดำเนินการโดยชุมชน ยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง อันจะนำไปสู่กระบวนการชุมชนที่ได้เรียนรู้
ปัญหา และความต้องการของชุมชน กำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นร่วมกันให้มีความเข้มแข็ง
ในการจัดการตนเอง และกำหนดความสำเร็จในการดำเนินงาน จากจำนวนพื้นที่ตำบลที่มีการจัดทำแผนชุมชน
เสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและนำเสนอสู่การปฏิบัติโดยองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และชุมชนดำเนินการด้วยตนเอง นำไปสู่ตำบลที่มีการจัดการตนเอง โดยมีข้อเสนอ
เชิงนโยบาย ดังนี้

(๑) การจัดงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสนับสนุนให้สภาพัฒนาการเมืองและ
ส่วนราชการชุมชนดำเนินการให้ชุมชนระดับตำบลมีส่วนร่วมตามแนวทาง "ประชาธิปไตยชุมชน"

(๒) การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ตามแนวทาง
"ประชาธิปไตยชุมชน" ของสภาพัฒนาการเมือง

(๓) การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนนโยบายส่งเสริม กระบวนการแผนชุมชนตั้งแต่
ในระดับตำบล โดยสภาพัฒนาการเมืองเป็นกลไกประสาน และสนับสนุนตามแผนพัฒนาประชาธิปไตยชุมชน

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางประชาธิปไตยชุมชนตามวัตถุประสงค์และ
ข้อข้อความสำคัญดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางเดียวกับกระบวนการแผนชุมชน ที่กระทรวงมหาดไทย
ส่งเสริม สนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน และท้องถิ่น และเชื่อมโยงสู่การพัฒนา
จังหวัด ที่ได้กำหนดเป็นนโยบายในการปฏิบัติราชการของกระทรวงมหาดไทย ในส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของประชาชนตามคำรับรองการปฏิบัติราชการไว้แล้ว และเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการเมืองภาค
พื้นเมือง ตามแนวทางประชาธิปไตยชุมชน ที่สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกันกับกระบวนการแผนชุมชน
จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครพิจารณาสนับสนุนการดำเนินการ ดังนี้

(๑) สนับสนุนการดำเนินงานสภาพัฒนาการเมือง และสภาพัฒนาการชุมชนในระดับพื้นที่ โดยใช้
กระบวนการแผนชุมชนขั้นเคลื่อนประชาธิปไตยชุมชน และบูรณาการทำางานร่วมกันในระดับจังหวัด/
กรุงเทพมหานคร กำกับ/เขต องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักอำนวยการกระบวนการแผนชุมชน
โดยพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) จัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการจัดทำ ทบทวน ปรับปรุงพัฒนา คุณภาพแผนชุมชน และนำปัญหาความต้องการจากแผนชุมชนสู่การวางแผนและจัดทำงบประมาณพัฒนา ท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๒.๒) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาความรู้ ทักษะ ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน และ องค์กรชุมชน ใน การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาเครือข่ายประชาชน และองค์กรชุมชน

(๒.๓) นำปัญหา ความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชนที่เกินศักยภาพหรือไม่อយในอ่านใจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าสู่กระบวนการวางแผนพัฒนาและการจัดทำงบประมาณ ของหน่วยงาน ราชการอื่น

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงสภาพัฒนาการเมือง เพื่อทราบแนวทางการสนับสนุน ของกระทรวงมหาดไทย และให้พิจารณาบูรณาการการทำงานร่วมกันในระดับพื้นที่แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายมนูจ วงศ์ไกรรักษ์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม
โทร. ๐ ๒๔๗๓ ๕๒๖๐ ต่อ ๔๗๒๔-๒๓ โทรสาร. ต่อ ๔๗๒๕

๗
๑๗.๙.๘๖

ที่ สพม.0004 / 1185

สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง
สถาบันพระปักเกล้า
120 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารบี ชั้น 4 ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

24 ตุลาคม 2553

**เรื่อง การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง
เรียน ประธานกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
(ก.น.จ.)**

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อเสนอเชิงนโยบายของสมัชชาประชาอิปไตยชุมชนฯ
2. ป้ารุกดาพิเศษของ นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) เรื่อง
นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

ด้วยสภาพัฒนาการเมืองได้จัดให้มีการประชุมสมัชชาประชาอิปไตยชุมชนสู่การเมือง
ภาคพลเมืองที่เข้มแข็งในระหว่างวันที่ 16-17 ตุลาคม 2553 ณ อาคารศูนย์ประชุม อาคาร
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี
ในการประชุมครั้งนี้นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้ให้เกียรติกล่าวปาฐกถา
พิเศษในหัวข้อนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง ซึ่งเนื้อความบางส่วน
ของปาฐกถาได้กล่าวถึงบทบาทของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่ม
จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมการเมืองภาค
พลเมือง

สภาพัฒนาการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนนโยบาย
ตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีคำริ沃้จังจัดส่งข้อเสนอเชิงนโยบายของสมัชชาประชาอิปไตยชุมชน
สู่การเมืองภาคพลเมืองที่เข้มแข็งที่ได้นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีและปาฐกถาพิเศษของ
นายกรัฐมนตรีมาพร้อมกันนี้ เพื่อที่ท่านจะได้พิจารณาสนับสนุนการดำเนินการในส่วนที่
เกี่ยวข้องต่อไป โดยเฉพาะการจัดงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสนับสนุนให้

สภាភัฒนาการเมืองและสภากองค์กรชุมชนค่าเบินการให้ชุมชนระดับตำบลมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดต่อไปตามแนวทางของประชาธิบัติชุมชน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พ.ท.๖

(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญเนกาน)

ประธานสภាភัฒนาการเมือง

สำนักพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วม โทร. 0-2141-9741

สำนักงานรัฐบาลที่
รับที่... 9645
วันที่... 29 พ.ย. 2553
เวลา...
กระทรวงมหาดไทย

ที่ นร ๐๕๐๙/๑๗๔๘๙

กม ก

สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองของรัฐบาล

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง ที่ สพม.๐๐๐๔๔๕๔๘๙ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ฉบับที่ ๘๒๙๔

๒. ป้ารอกฎาพิเศษของนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

เรื่องนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายของสมัชชาประชาธิปไตยชุมชนฯ

๔. รายละเอียดโครงการประชาธิปไตยชุมชน

๑๖๙๙

ด้วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบางกอก ประธานสภาพัฒนาการเมือง ให้หนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาการดำเนินการตามตัวเรื่องของนายกรัฐมนตรีในการตอบสนองต่อข้อเสนอเชิงนโยบายของสมัชชาประชาธิปไตยชุมชน โดยจะมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ๔ ประการ ดังนี้ (รายละเอียดตามเอกสารที่เสนอมาพร้อมนี้)

๑. การจัดงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสนับสนุนให้ สภาพัฒนาการเมืองและสภาพัฒนาองค์กรชุมชนดำเนินการให้ชุมชนระดับตำบลมีส่วนร่วมตามแนวทาง “ประชาธิปไตยชุมชน”

๒. การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทาง “ประชาธิปไตยชุมชน” ในระดับตำบล รวมทั้งการอุดหนุนงบประมาณที่จำเป็น

๓. การจัดสรรเวลาออกอาการในสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุของรัฐบาลให้แก่ กิจกรรม “ประชาธิปไตยชุมชน” ของสภาพัฒนาการเมือง

๔. การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนนโยบายส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยชุมชนดังเดิมในระดับตำบล โดยสภาพัฒนาการเมืองเป็นกลไกประสานและสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนพัฒนาประชาธิปไตยของชุมชน

/สำนักเลขานุการ...

สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีแล้วมีมติฯ
เห็นชอบมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๒ และ ๔ โดยให้
ประสานงานกับสภากาพเนกการเมืองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และกรุณายังผลการพิจารณาให้ทราบด้วย เพื่อ
จัดได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

ร.ศ. ๖๘ ๘:

(นางรุ่งป่าลี่ย์ ออาจารวงศ์)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ
ด้านประสานกิจการภายในประเทศ
ปฏิบัติราชการแทน เลขานุการนายกรัฐมนตรี

ที่ กท ๐๑๐๗ 7903

เรียน อดีบศึกษาธิการสหธรรมการปักกิ่งถึงฉัน
เพื่อโปรดทราบและกิจการ

ร.ศ. ๖๘ ๘-๕

(นายอุรุพงษ์ ร่วมพัฒนา)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัฐบูรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
เลขานุการรัฐบาลสำนักนายกรัฐมนตรีไทย

15 ส.ค. 2553

๓๐๘๗๙
fca

ส.น.ส.ส.
เลขที่ 14283
วันที่ 28 ส.ค. 2553
จำนวน.....

ร.ศ. ๖๘

๑๙ ส.ค. ๕๓
๑๙ ส.ค. ๕๓

สำเนา

โครงการประชาอิปไตยชุมชนสู่การเมืองภาคพลเมืองเช้มแข็ง

โดย สภาพัฒนาการเมือง

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันมีความพยายามจากหลายฝ่ายเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิรูปการเมืองและปฏิรูปประเทศไทย โดยข้อเสนอที่ได้รับจากหลายเวทีที่จัดขึ้นโดยหลายภาคส่วนรวมทั้งประสบการณ์ที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่าปัญหาการเมืองไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการแก้กฎหมาย จึงได้นำมาสู่ข้อเสนอของประชาอิปไตยชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างความเช้มแข็งจากฐานราก ด้วยการสร้างพื้นที่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ปฏิบัติการต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการจัดการตนเอง

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้วางกลไกต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งและขับเคลื่อนการทำงานขององค์กรชุมชนต่างๆ ไว้ในมาตรา 66 และมาตรา 67 โดยท้องค์กรชุมชนนั้นไม่ว่าจะจด "ง" จัดตั้งเป็นสถาบันองค์กรชุมชนหรือไม่ก็ตาม ก็สามารถทำหน้าที่เป็นอิทธิพลในการทำให้ประชาชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองตั้งแต่ในระดับฐานราก ด้วยการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นและความต้องการโดยตรงไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการจัดทำแผนชุมชน เมื่อฝ่ายการเมืองทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ก็จะสามารถกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

ในหมวดที่ 5 แนะนำนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนได้กำหนดไว้ชัดเจนว่ารัฐต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ

๔. ที่มา

ประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ซึ่งการดำเนินการ ดังกล่าวส่วนราชการ หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ได้ดำเนินการมาแล้วในระยะ หนึ่งแต่ทว่าการมีส่วนร่วมดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์เนื่องจากบางกระบวนการเป็นการดำเนินการ จากบนลงล่าง (top-down) ซึ่งประชาชนไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น กระบวนการประชาธิปไตยชุมชนซึ่งขับเคลื่อนโดยการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนจะเป็นเครื่องมือในการเชื่อมประสานกลไกของภาครัฐเข้ากับกลไกชั้บเคลื่อนของภาค ประชาชนให้สอดรับกันและสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการกับชุมชน สร้างความ เป็นทุนส่วนระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคมได้อย่างสมดุล ซึ่ง กระบวนการประชาธิปไตยชุมชนเป็นแนวทางการขับเคลื่อนจากล่างสู่บน (bottom-up) ซึ่งเป็น การเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมที่จะช่วยผ่านการดำเนินงานของภาครัฐให้สอดคล้องและ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นหัวใจ ของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ เช่น การแก้ปัญหาที่ทำกิน โครงการบ้านมั่นคง ที่ใช้ กระบวนการประชาธิปไตยชุมชนในการแก้ไขปัญหา โดยรูปแบบของประชาธิปไตยชุมชนไม่ สามารถกำหนดเป็นรูปแบบมาตรฐานได้ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดพื้นที่ให้มีความ มีคุณภาพและมีความหลากหลายเพียงพอสำหรับทุกกลุ่ม ซึ่งหมายรวมไปถึงการแก้ไขปัญหา อื่นๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร การผลักดันนโยบายของรัฐบาล ฯลฯ

ทั้งนี้ การพัฒนากระบวนการประชาธิปไตยชุมชนถือเป็นภารกิจหลักของสภาพัฒนา การเมืองในการเสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของภาคประชาชนในทางการเมือง เนื่อง ด้วยเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมความเป็นพลเมือง ตลอดจนเปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะในระดับต่างๆ ซึ่ง เป็นหน้าที่ของสภาพัฒนาการเมืองตาม พ.ร.บ.สภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ครอบแนวคิดประชาธิปไตยชุมชน

กระบวนการประชาธิปไตยชุมชนยังเป็นการสร้างกลไกชุมชนในการส่งเสริม ประชาธิปไตยและเสริมสร้างความเชื่อใจร่วมกันในการแข่งขันปัญหาร่วมกันของคนในชุมชนและ ยังผลให้เกิดความสามัคคี ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ของแผนบริหารราชการแผ่นดินของ รัฐบาลในการพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างความปรองดองและการยอมรับของทุกภาคส่วน

สำเนา

ดังนั้น การกระจายตัวของประชาธิปไตยชุมชนจะนำไปสู่การลดความขัดแย้ง ตลอดจนเป็นช่องทางการมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์ที่สามารถเกิดขึ้นจริงได้ทั่วประเทศ อันถือการสร้างรากฐานประชาธิปไตยให้เข้มแข็งอย่างแท้จริง

ผลการดำเนินงานประชาธิปไตยชุมชนที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552 – 2553)

ในการกิจกรรมส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองให้เข้มแข็ง สภาพัฒนาการเมืองได้ดำเนินงานประชาธิปไตยชุมชนมาตรฐานลดระยะเวลา 2 ปี ซึ่งได้มีการเริ่มดำเนินการพื้นที่ต้นแบบประชาธิปไตยชุมชนแล้วจำนวน 233 พื้นที่ตำบล และพื้นที่ตำบลขยาย 95 ตำบล ในพื้นที่ ๕ ภูมิภาค โดยสภาพัฒนาการเมืองเป็นกลไกประสานและสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนพัฒนาประชาธิปไตยของชุมชน และดำเนินงานเชื่อมประสานกับองค์กรชุมชนและสหกรณ์กรชุมชนตำบลผ่านกลไกคณะกรรมการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองประจำภาคต่างๆ ๕ ภูมิภาค ดังนี้

ภาค	พื้นที่ตำบลต้นแบบเรียนรู้		พื้นที่ตำบลขยาย	
	จำนวน (จังหวัด)	จำนวน (ตำบล)	จำนวน (จังหวัด)	จำนวน (ตำบล)
ภาคเหนือ	15	75		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19	19	19	95
ภาคกลางตอนบน และตะวันตก	16	57		
ภาคกรุงเทพฯ ปริมณฑลและตะวันออก	12	68		
ภาคใต้	14	14		
รวม	76	233	19	95
รวมทั้งสิ้น	328 ตำบล			

โดยในการดำเนินงานประชาธิปไตยชุมชนระดับพื้นที่ตำบลจำนวน 328 ตำบลนี้ สภาพัฒนาการเมืองใช้งบประมาณในการพัฒนาระบบการประชาธิปไตยประมาณต่ำบลละ 40,000 – 60,000 บาท (ไม่รวมงบประมาณในการจัดกิจกรรมระดับจังหวัด)

สำเนา

แนวคิดประชาธิปไตยชุมชนเป็นแนวทางการจัดการคนของประชาชนและชุมชน ซึ่ง

ประชาชนและชุมชนสามารถวางแผนหรือกำหนดความต้องการของคนเองและดำเนินการแก้ไขปัญหาของคนได้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม รวมตัวกันเพื่อจัดการปัญหาของชุมชนหรือประเด็นต่าง ๆ ที่เผชิญร่วมกันบนพื้นฐานของการมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนร่วม โดยประชาชน/ชุมชนไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือห้องถิน และขณะเดียวกันสามารถใช้สิทธิพลเมืองและสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและห้องถิน โดยเป็นแนวทางกระบวนการที่มุ่งเน้นการเปิดพื้นที่ให้แก่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือทิศทางการบริหารห้องถินให้สอดคล้องและสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการประชาธิปไตยเป็นปฏิบัติการจริงของภาคประชาชนที่จะมีส่วนร่วมกับภาครัฐ ฝ่ายการเมือง ส่วนราชการในการขับเคลื่อนประเทศไทย และช่วยทำให้ประชาชนและชุมชนได้เรียนรู้ถึงสิทธิและใช้สิทธิดังกล่าวเพื่อจัดการคนเอง ซึ่งจะสร้างความเข้มแข็งขึ้นมาจากการตั้งฐานรากอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งทางการเมืองของประเทศต่อไป

ในอนาคตหากความต้องการของประชาชนและชุมชนได้รับการตอบสนองแล้วก็จะไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปที่ประชาชนจะรวมตัวกันชุมนุมเรียกร้อง เพื่อเสนอความต้องการของคนไปยังหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับห้องถินและในระดับประเทศ เนื่องจากประชาชนมีพื้นที่ในการแสดงออกทางการเมืองแล้ว นอกจากนี้ความเดือดร้อนและปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนก็ได้มีการนำเสนอสู่ผู้มีอำนาจ ทำให้การเมืองเป็นการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริงไม่ใช่การเมืองของนักการเมืองอีกต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อประสานและสนับสนุนองค์กรชุมชนและสถาบันองค์กรชุมชนในการดำเนินการกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาและการจัดทำแผนโครงการของชุมชน จนถึงแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

สำเนา

2.2 เพื่อสร้างกระบวนการที่ชุมชนมีส่วนร่วมกับภาคการเมือง องค์กรรัฐ และส่วนราชการ
ในการกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การตัดสินใจทาง
การเมือง การติดตาม ตรวจสอบผลของการใช้อำนาจรัฐ

2.3 เพื่อสร้างกระบวนการให้ชุมชนได้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของชุมชน กำหนด
แนวทางการพัฒนาของชุมชนร่วมกัน นำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
ให้มีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองอย่างยั่งยืน

3. เป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
พื้นที่ตำบลมีการกำหนดนโยบาย และมีดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ และสามารถจัดการตนเองได้	ร้อยละของจำนวนพื้นที่ตำบลที่มีการจัดทำแผนชุมชนเสนอต่อ อปท.	พื้นที่ตำบลมีการเสนอ แผนชุมชนค่ออปท.โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม
	ร้อยละของจำนวนพื้นที่ตำบลที่มีแผนชุมชนในการแก้ไขปัญหา/พัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง	พื้นที่ตำบลมีกระบวนการจัดการตนเอง แก้ไขปัญหา/พัฒนาพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม
	ร้อยละของจำนวนพื้นที่ตำบลที่มีแผนการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหา	พื้นที่ตำบลมีกระบวนการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐที่แก้ไขปัญหาได้ล้ำเร็ว
	ร้อยละของจำนวนพื้นที่ตำบลที่มีแผนชุมชนบรรจุอยู่ในแผนของอปท. และนำไปสู่การปฏิบัติ	แผนชุมชนที่นำเสนอด่อ อปท.มีการผลักดันไปสู่การปฏิบัติ
	จำนวนพื้นที่ตำบลที่มีการจัดการจัดการตนเอง	พื้นที่ตำบลมีความเข้มแข็ง ในด้านการจัดการตนเอง

สำเนา

4. วิธีดำเนินการ

สภาพัฒนาการเมืองท่าน้ำที่เป็นกลไกค่าดำเนินงานสนับสนุนประชาธิปไตยชุมชนให้ครอบคลุมทุกด้านล ภายใน 2 ปี โดยดำเนินงานเชื่อมโยงกับสภากองศกรชุมชนที่มีการจดแจ้งในระดับพื้นที่ท่าน้ำที่เป็นกลไกเชื่อมประสานระหว่างเครือข่าย กลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ เพื่อให้กระบวนการประชาธิปไตยชุมชนขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ องค์กรหลักในการขับเคลื่อนประชาธิปไตยชุมชนในแต่ละพื้นที่ไม่ได้มีการจำกัดหรือกำหนดครูปแบบไว้ตายตัว โดยรูปแบบการขับเคลื่อนนั้นจะขึ้นอยู่กับความพร้อมและความเห็นชอบของบุคคลที่แต่ละพื้นที่ แต่ยังไว้วางหลักการของประชาธิปไตยชุมชนซึ่งจะมีวิธีการค่าดำเนินงานที่คล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

4.1 การเตรียมพื้นที่ประชาธิปไตยชุมชน

- 4.1.1 การเตรียมความพร้อมของชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน และภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4.1.2 การเตรียมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงบทบาทของชุมชนในการขับเคลื่อน วัตถุประสงค์ของกระบวนการ และสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนกับภาครัฐ
- 4.1.3 การเตรียมทีมงานหรือคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการ เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านความรู้ความเข้าใจ เทคนิค วิธีการ แก้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

4.2 กระบวนการประชาธิปไตยชุมชน

4.2.1 ขั้นที่ 1 ศึกษาชุมชน

- 1) จัดเวทีศึกษาชุมชน ในระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้านเพื่อค้นพบปัญหา ความต้องการ และ แนวทางการแก้ไขหรือพัฒนาชุมชนนั้นๆ
- 2) จัดทำข้อเสนอระดับหมู่บ้าน และข้อเสนอระดับด้านล

สื้อที่ ๔

4.2.2 ขั้นที่ 2 จัดเวทีเสนอนโยบาย และแผนพัฒนาชุมชน

- 1) จัดเวทีเสนอระดับตำบล ระดับจังหวัด และระดับชาติตามล่าดับ
- 2) การจัดเวทีระดับตำบล ให้มีผู้เข้าร่วมอย่างน้อย ร้อยละ 60 ของจำนวนครัวเรือนที่ มีอยู่จริง ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. วัด และโรงเรียน ผู้รับข้อเสนอในระดับตำบล ได้แก่ ผู้บริหารอบต. กำนัน นายอ่าเภอ และส่วนราชการ
- 3) การจัดเวทีระดับจังหวัด ให้มีผู้เข้าร่วมทุกตำบล รวมทั้งสมาชิกอบจ. ทุกคน โดย ผู้รับข้อเสนอ คือ นายกอบจ. ผู้ว่าราชการจังหวัด ตัวแทนส่วนราชการ
- 4) การจัดเวทีระดับชาติ ให้มีผู้เข้าร่วมทุกจังหวัด ผู้รับข้อเสนอ คือ นายกรัฐมนตรี
- 5) ผู้แทนชุมชนติดตามข้อเสนอ ร่วมจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาภัยป่า. และส่วน ราชการ

4.2.3 ขั้นที่ 3 การพัฒนาชุมชนโดยชุมชน

- 1) แผนงาน โครงการที่ผ่านความเห็นชอบของอปท. และส่วนราชการแล้ว ชุมชนที่ มีความพร้อมต้องดำเนินการด้วยตนเอง
- 2) การดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ตามบทบัญญัติธรรมนูญว่าด้วยสิทธิชุมชน หรือสิทธิ ของประชาชน

4.2.4 ขั้นที่ 4 การติดตามผลการพัฒนาชุมชน

- 1) ชุมชนต้องติดตามผลการพัฒนา ระหว่างดำเนินการและเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
- 2) จัดเวทีเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขอันเกิดจากการดำเนินการต่ออปท. และส่วน ราชการนั้น ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์
- 3) การสรุปผลงาน/อุดหนะเรียนการเรียนรู้

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการระหว่างเดือนธันวาคม 2553 ถึง กันยายน 2555 โดยสภาพพัฒนาการเมือง เป็นกลไกดำเนินงานสนับสนุนประชาธิปไตยชุมชนให้ครอบคลุมทุกตำบล ภายใน 2 ปี